

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Hiilineutraali Tampereenseutu 2030 Tiekarttaselvitys

Aada Vihanta 1.11.2019 KJK

TKS: ILMASTOYHTEISTYÖN 10 VUOTTA

❖ ilmastostrategia 2010 (-40 % vuoteen 2030)

❖ vaikuttavuusarviointi 2016

❖ tavoitepäivitys 2017-2018 (-80 % vuoteen 2030):

HIILINEUTRAALI TAMPEREENSEUTU 2030

❖ Hinku-kunniksi → 1. Hinku-kaupunkiseutu

❖ tiekartat 2019-2020 (ml. sopeutuminen)

https://www.tampereenseutu.fi/tampereen_kaupunkiseutu/ilmasto/

Kuntakierros ja raportti

- Kuntakierroksella kunnilta kysyttiin hiilineutraalisuustavoitteen näkymisestä strategiassa, ilmasto- ja energiatavoitteiden jalkauttamisesta kunnassa, ajatuksia tiekartasta, ilmastotyötä hidastavia tai eteenpäin ajavia tekijöitä sekä toivomuksia seudulle
- Kuntakierroksen pohjalta kirjoitettiin raportti, jossa käsitellään kuntien **ilmastojohtajuutta** strategisesta näkökulmasta, kunnan **nykytilannetta** ilmasto- ja energiatavoitteiden kannalta sekä **tulevaisuuden haasteita ja toiveita**
- Raportti ei käy läpi kaikkia kunnan ilmasto- ja energiatoimenpiteitä, vaan **siihen on poimittu hyviä esimerkkejä ja käytäntöjä kustakin kunnasta**
- On myös hyvä huomioda, että haastatteluun osallistui vain 2-3 kunnan työntekijää, jolloin jotakin olennaista tietoa on saattanut jäädä pois
- Raportti ja tiekartta pohjautuvat haastattelujen lisäksi YK:n Agenda2030 kestäväen kehityksen tavoitteisiin, jotka tarjoavat hyvän välineen sekä kansallisen että kansainvälisen näkyvyyden nostamiseksi
- YK:n tavoitteet ovat myös hyvä apuväline seudun ilmastotyön linjan hahmottamiseksi + niiden käyttäminen osoittaa, että Tampereen kaupunkiseutu pyrkii tavoittelemaan kansainvälisesti hyväksytyjä ja arvostettuja kestäväen kehityksen tavoitteita

Raportti

- Raportissa on liitteenä tiekartan mallipohja, jota kunnat voivat itse täydentää ja muokata
- Tiekarttaan sisältyy myös sopeutuminen ja varautuminen
- Lisäksi liitteenä on toimenpide- ja indikaattorilista apuvälineeksi kunnille (muutamasta kunnasta esiin nousut toive)

Kuntien toiveita seudulle

- **Kangasala** toivoo tukea hiilinielu- ja kompensointikysymyksiin, ilmastokriteerien kehittämiseen hankinnoissa, yritysten ja kuntalaisten osallistamiseen sekä tavoitteiden ja toimenpiteiden jalkauttamiseen kunnassa
- **Lempäälä** toivoo tukea sopeutumisen ja varautumisen kysymyksiin sekä energianeuvontaan kuntalaisille ja yrityksille
- **Nokia** toivoo tukea hiilinielukysymyksiin, maa-ainesten ja sivuvirtojen kierrätykseen sekä tavoitteiden ja toimenpiteiden jalkauttamiseen kuntaorganisaatiossa
- **Orivesi** toivoo tukea tavoitteiden jalkauttamiseen, apua toimenpiteiden miettimiseen sekä tiekartan tekemiseen ja sen toimeenpanoon

Kuntien toiveita seudulle

- **Pirkkala** toivoo apua hankintakriteerien muodostamiseen, maainesten kierrätykseen ja kuntalaisten energianeuvontaan. Myös seudun yhteistyön merkitystä korostettiin.
- **Tampere** toivoo seudullisia ratkaisuja joukkoliikenteeseen, energiantuotannon kysymyksiin, jätehuoltoon, kiertotalouden edistämiseen sekä hiilinieluihin.
- **Vesilahti** toivoo apua sopeutumisen ja varautumisen kysymyksiin, ohjeita toimenpiteiden jalkauttamiseen kunnassa sekä ilmastotyön laajamittaista koordinointia. Myös konkreettista apua ilmastotyöhön toivottiin.
- **Ylöjärvi** toivoo seudulta toimenpidekarttaa, joka olisi apuna toimenpiteiden mietinnässä. Myös ylijäämämaiden hallintaan kaivataan apua.

Johtopäätökset

- Kunnat ovat hyvin erilaisessa tilanteessa ilmastotyön suhteen.
- Edelläkävijöiksi haastattelujen pohjalta nousivat Tampere ja Lempäälä, joissa on tehty jo paljon, molemmilla on selkeät suunnitelmat sekä jalkauttaminen on mietitty
- Osalle kunnista hiilineutraaliustavoitteen konkreettinen merkitys on epäselvää → osalle kunnista yksinkertaistettukin tieto on hyödyllistä
- Hiilineutraaliustavoitteen näkyminen strategiassa on hajanaista: suoraan strategiassa se on näkyvillä Lempäälällä ja Tampereella. Muilla kunnilla strategioissa on teemoja, jotka on liitettävissä tavoitteeseen.
→ Hiilineutraaliustavoitteen ja ilmastotyön sisällyttäminen strategiaan on kuitenkin tärkeää, jotta tavoite konkretisoituu ja etenee muuhun kunnan työhön ja päätöksentekoon.

Johtopäätökset

- Kaikissa kunnissa on jo jollain tasolla aloitettu ilmasto- ja energiatyö.
→ Paljon työtä on edessä, tarvitaan rohkeita toimia ja päättäväistä ilmastojohtajuutta.
- Henkilöstön/johtohenkilöiden kouluttaminen on avainasemassa: nyt ilmasto- ja energiatietoisuus keskittyy muutamalle henkilölle kunnassa.
- Tiekartan toimenpiteiden tulee olla sellaisia, jotka ovat oikeasti kuntien toteutettavissa.
- Tiekartan tulee olla kuntien muokattavissa, sillä kunnilla on erilaiset tilanteet ja erilaiset mahdollisuudet tavoitteen toteuttamisessa.
→ Tämän takia päädyttiin tiekartan mallipohjaan, jota kunnat voivat itse täydentää ja muokata.
- Tiekartassa tulee olla myös helppo seurantajärjestelmä – liikennevalot?
- Jatkossa tärkeää: sopeutumisen ja varautumisen teema, apu ilmastotyön jalkauttamiseen kunnille, kuntalaisten ja yritysten osallistaminen, henkilöstön kouluttaminen & tavoitteen konkretisoiminen, tiekarttojen linkittäminen seutustrategiaan, energiatehokkuussopimukseen, rakennesuunnitelmaan ja MAL-sopimukseen, YK:n Agenda2030 tavoitteiden syventäminen ja seudullisen linjan hahmottaminen.